

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova
i

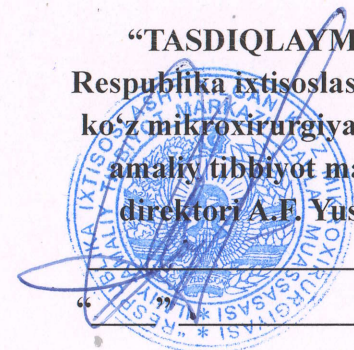
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

TIBBIYOT XODIMLARINING KASBIY MALAKASINI RIVOJLANTIRISH MARKAZI OFALMOLOGIYA KAFEDRASI

**“BIRLAMCHI OCHIQ BURCHAKLI GLAUKOMA”
NOZOLOGIYASI BO‘YICHA MILLIY KLINIK STANDART**

TOSHKENT 2025

“TASDIQLAYMAN”
Respublika ixtisoslashtirilgan
ko‘z mikroxirurgiyasi ilmiy-
amaliy tibbiyot markazi
direktori A.F. Yusupov

2025 yil

**“BIRLAMCHI OCHIQ BURCHAKLI GLAUKOMA”
NOZOLOGIYASI BO‘YICHA MILLIY KLINIK STANDART**

TOSHKENT 2025

BIRLAMCHI OCHIQ BURCHAKLI GLAUKOMA NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo'yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo'yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo'yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
H40.0	Glaukomaga shubha	Osh, Oftalmolog	Nevropatolog Kardiolog Otorinolaringolog	Oftalmolog	Nevropatolog Kardiolog Otorinolaringolog
H40.1	Birlamchi ochiq burchakli glaukoma				
9C61	Glaukoma	Osh, Oftalmolog	Nevropatolog Kardiolog Otorinolaringolog	Oftalmolog	Nevropatolog Kardiolog Otorinolaringolog

*standartni to'ldirish jarayonida nozologiya, uning kattalar, xomiladorlar, bolalar va qariyalarda kechuvi hamda nozologiya bo'yicha kasallikni davri xususiyatidan kelib chiqish talab etiladi. Shuningdek, nozologiya ga to'g'ri kelmaydigan jadvallarni to'ldirish tavsiya qilinmaydi. (Misol uchun, jarroxlik amaliyoti nozologiyasida o'tkazilmasa (JARROHLIK AMALIYO'TI) jadvali to'ldirilmaydi yoki nozologiyada palliativ davo ko'zda tutilmasa – (PALLIATIV DAVO) jadvali to'ldirilmaydi.

BIRLAMCHI OCHIQ BURCHAKLI GLAUKOMA NOZOLOGIYA BO'YICHA TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA va DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
		OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	Shikoyati va anamnez (kasallik va hayot anamnezini yig'ish)	+	+	+	+	+	3-4	
	Ob'ektiv ko'rik	+	+	+	+	+	Har kuni kasalxonadan chiqarilgangacha	Har kuni kasalxonadan chiqarilgangacha
	Fizikal va klinik tekshiruv	+	+	+	+	+	Har kuni kasalxonadan chiqarilgangacha	Har kuni kasalxonadan chiqarilgangacha
	Vrach Oftalmolog tomonidan kundalik kuzatuv va o'rta va kichik tibbiyot xodimi tomonidan muolajalar va parvarish parvarish	-	-	+	+	+	Har kuni kasalxonadan chiqarilgangacha	
	Vrach Oftalmolog tomonidan sutkalik nazorat	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	Nazogastral zondni o'rnatish	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	

Izoh: Murojaat qilganda havf omilini aniqlash; **tez va shoshilinch statsionarda** davolash tavsiyasi beriladi; shifoxonadan chiqishda ambulator nazorat uchun tavsiyalar beriladi.

Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1. Shikoyati va anamnez (kasallik va hayot anamnezini yig'ish)	+	+	+	+	+		
	2. Ob'ektiv ko'rik	+	+	+	+	+		
	3. Fizikal va klinik tekshiruv	+	+	+	+	+		

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) bemorda qo'shimcha boshqa yoki yondosh kasalliklari aniqlangan holatda, ko'rsatmaga muvofiq **Milliy klinik protokollarda keltirilgan** boshqa tegishli tor doiradagi mutaxassislarning ko'rigi o'tkazilishi talab etiladi; kasallikni asoratlangan holatida murojaat bo'lsa va/yoki aniqlansa,

shuningdek jarrohlik amaliyotiga ko'rsatma bo'lgan holatlarda **shoshilinch jarrox konsultatsiyasi** o'tkaziladi, bemor holatiga qarab shifoxonaga statsionar davoga va/yoki jarroxlik amaliyotini o'tkazish uchun yo'naltiriladi.

Asosiy laborator tekshiruvlar	Asosiy: Qonning umumiy (klinik) taxlili	-	--	+	+	+	1-2	
	Biokimyoviy taxlillar:	-	-	+	+	+	1	
	Lipid spektri	-	-	+	+	+	1	

Izoh: Birlamchi ochiq burchakli glaukomaga shubxa kilinganda ambulator sharoitda shifokor tomonidan laborator tekshiruvlar o'tkazilmaydi. Laborator tekshiruvlar statsionar sharoitda amalga oshiriladi

Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	Biokimyoviy taxlillar:	-	-	+	+	+		
	Qon biokimyoviy taxlili (kreatinin, glyukoza, umumiy bilirubin, transaminaza, trigliseridlar, YuZL, PZL, qon zardobida siydik kislotasi);	-	-	+	+	+	1-2	

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq). Birlamchi ochiq burchakli glaukomaga shubxa kilinganda ambulator sharoitda shifokor tomonidan laborator tekshiruvlar o'tkazilmaydi. Laborator tekshiruvlar statsionar sharoitda amalga oshiriladi. Bemorni konsultatsiya qilishda yondosh kasalliklari aniqlangansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud laborator tekshiruvlari o'tkaziladi.

Asosiy instrumental tekshiruvlar	Tonometriya							
	Vizual sohani tekshirish							
	Biomikroskopiya	-	-	+	+	+	1-2	
	Gonioskopiya							
	Perimetriya							
	Oftalmobiomikroskopiya							

Izoh:

Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1. Geydelberg retinotomografiya	-	-	+	+	+	1	
	2. Optik kogerent tomografiya	-	-	+	+	+	1	
	3. Dalillar darajasi shkalasi.	-	-	+	+	+	1	

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) instrumental diagnostik tekshiruvlar botulizm kasalligida statsionar sharoitda ko'rsatmaga asosan o'tkaziladi. Agarda, boshqa darajadagi tibbiyot muassasasida davolanishga ko'rsatma paydo bo'lsa, shu o'tkazilgan tekshiruv nusxalari bilan yo'naltiriladi. Instrumental diagnostik tekshiruvni takroriy o'tkazilishi, tor mutaxassis yoki statsionar davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganidagina o'tkaziladi.

*STACIONAR DAVOGA KO'RSATMA:

Shikoyati va anamnezi:

- davriy ko'rishning buzilishi,

-yorug'lik manbalari atrofida kamalak doiralari ko'rish,
 -ko'zlardagi og'riq,
 -bosh og'rig'i, miltillovchi "suzuvchi" xiraliklar, tez charchash.

1.2. Fizikal tekshiruvda:

Miqdoriy xususiyatlar:

- KND (hajmi va shakli, kichik, o'rta, katta)
- ekskavasiya hajmining optik disk diametriga nisbati (E/D)

Fundusni tekshirishda quyidagilarga ham e'tibor berish kerak :

- optik diskning o'lchami va shakli;
- NRTning o'lchami, shakli va so'nish darajasi (pushti yoki rangsizlangan);
- optik diskning o'lchamiga nisbatan ekskavasiyaning o'lchami, konfiguratsiyasi (vaqtinchalik chetining tabiati: tekis, tik, buzilgan) va ekskavasiya chuqurligi (sayoz, o'rta, chuqur);
- E / D ko'rsatkichi ;
- peripapillar xororetinal atrofiyaning zo'ravonlik darajasi ;
- qon tomir to'plamining joylashishi va ular bilan bog'liq bo'lgan patologik o'zgarishlar. Optik diskning glaukوماتoz shikastlanishini va gormonal o'zgarishlar rivojlanishi paytida uning dinamikasini baholash uchun siz optik diskning shikastlanish ehtimoli shkalasidan (DDLS, Disk) foydalanishingiz mumkin.

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Shoshilinch va tez tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Prostaglandin analoglari	Latanoprost 0,005% Tafluprost 0,0015%** Travoprost 0,004% Bimatoprost 0,03%	-	-	+	+	+	1	1
M-Xolinomimetiklar (parasimpatik mimetikalar)	Pilokarpin gidroxloridi** 1%, 2%, 4%	-	-	+	+	+	Kasallik og'irlik darajasi, bemorning yoshi, dehidratatsiya darajasiga qarab	Kasallik og'irlik darajasi, bemorning yoshi, dehidratatsiya darajasiga qarab

							individual tanlanadi	individual tanlanadi
Tanlanmagan beta-blokatorlar	Timolol** 0,25%, 0,5% Timolol** 0,1%	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
Tanlangan beta-blokatorlar	Betaksolol 0,25%, 0,5%	-	-	+	+	+	1-2 kun	1-2 kun
Alfa va beta adrenergik blokatorlar	Butilaminogidroksipropoksifen gidroksimetil metiloksadiaz ol 1%; 2%	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
Karbo angidraza ingibitorlari (umumiy va mahalliy)	Asetazolamid **250 mg Brinzolamid 1% Dorzolamid ** 2%	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
Alfa2-selektiv adrenergik agonist	Brimonidin 0,15%; 0,2%	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
Izoh:								

(REJALI JARROHLIK AMALIYO TI)

Davolash tadbirlari (operativ davo)	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Stasionar yordam		
	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi					
1. Lazer jarrohlik	-	-	-	+	+

2. Glaukomaga qarshi jarroxlik amaliyoti	-	-	-	+	+
---	---	---	---	---	---

Izoh: Jarrohlik aralashuvi usulini tanlash quyidagilar bilan belgilanadi:

boshlang'ich va "maqsadli" GIB darajasi; tibbiy tarix (oldingi dori terapiyasi va jarrohlik) glaukoma bosqichi, kasallikning rivojlanish tezligi; profil xavf (yagona ko'z, kasb, sinishi, hamroh bo'lgan kasalliklar); jarrohning afzalliklari va tajribasi; bemorning fikrlari va umidlari, operatsiyadan keyingi davrda davolanishga kutilgan rioya qilish

(DISPANSERIZATSIYA)

NAZORATGA OLINGAN BEMOR DISPANSERIZATSIYA Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OShP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. klinik va fizikal tekshiruvlar				doimiy
Izoh: Asosiy nazorat qiluvchi shifokorlar – oilaviy shifokor, okulist nevropatolog, kardiolog, ko'rsatmaga muvofiq jalb qilinadi.					
Laborator tekshiruvlar	1. Umumiy qon taxlili			Ko'rsatmaga muvofiq yiliga 2 marta	doimiy
	2. Biokimeviy taxlil			Ko'rsatmaga muvofiq yiliga 2 marta	doimiy
Izoh:					
Instrumental tekshiruvlar	Tonometriya Vizual sohani tekshirish Biomikroskopiya Gonioskopiya Perimetriya Oftalmobiomikroskopiya			Ko'rsatmaga muvofiq yiliga 2 marta	doimiy
Izoh: Birlamchi shifoxonada davolanib chiqqandan so'ng doimiy ravishda shifokor nazorati; ko'rsatmaga muvofiq klinik, fizikal, laborator, tekshiruvlarni o'tkazish; ko'rsatmaga muvofiq boshqa tor mutaxassislar ko'ruvi va qo'shimcha tekshiruvlar o'tkazish; kasallik asoratlangan holatida yo'llanma asosida statsionar davoga yuborish					

(REABILITATSIYA) Izoh: Aniqlangan asoratlarga qarab, bemor shifokorlar tomonidan kuzatiladi -mutaxassislar (nevropatolog, kardiolog, pulmonolog va boshqalar). Botulizm kasalligida maxsus rehabilitatsiya yo'nalishlari yuq. Bemor shikoyatlari va klinik xolatiga karab rehabilitatsiya turlari tanlanadi.